

**Культурний фронт України
(оперативна інформація за інтернет-ресурсами)**

03.04.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Культурний план. Чого очікувати від нової стратегії розвитку культури до 2030 року? – Анастасія Платонова](#)

[Росіяни пошкодили понад 1197 пам'яток культури на прифронтових та загрозованих територіях. – Анастасія Большакова](#)

[В Україні створять велику мовну модель до кінця 2025 року. – Діана Горон; В Україні розробляють велику мовну модель, яка пришвидшить інтеграцію ІІІ в державу, оборону та бізнес. – Оксана Заблоцька](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[«Ліквідувати українську державність не на полі бою, а в головах людей»: у розвідці попередили про гостру фазу російської ІІСО. – Влад Дідусь](#)

[Українці найчастіше дізнаються новини з соцмереж, – «Центр Разумкова». – Мар'яна Зінченко](#)

Медіа

[Для медіа з регіонів донорські кошти складають понад 80% бюджету](#)

Мовні питання

[Як часто українці скаржаться на порушення мовного закону: статистика від початку року. – Анна Коваленко](#)

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

[Збитки на понад три мільйона гривень: у Кременці незаконно будували кафе на території замку](#)

Благодійність

[Перо рахівського крижня з фільмів Антоніо Лукіча продали за 500 тисяч гривень на благодійному аукціоні. – Марічка Максимець](#)

[ОВІМУ презентує колекцію хусток, частину коштів від якої направлять на збереження сиворакші на Рівненщині](#)

Фестивалі

[В Ужгороді вп'яте відбудеться фестиваль камерного театального мистецтва «Під цвітом сакури»](#)

Театр

Харківський театр «Нафта» покаже в Києві прем'єрну виставу про екоцид «Оргія Кіборгів». – Ксенія Білаш

Артем Вусик поставив для київського театру виставу по Майку Йогансену. – Антон Малиновський

Театри ляльок з Рівного, Луцька та Одеси стали переможцями фестивалю «Прем'єри сезону 2023-2024» від UNIMA Ukraine

В Україні заснували газету про проблеми у театральній галузі

Візуальні мистецтва

В «СрміловЦентрі» відкривається виставка Вольфганга Тільманса і Бориса Михайлова. – Антон Малиновський

Вікі любить пам'ятки: обрали найкращі фото Одеської, Полтавської та Рівненської областей за 2024 рік

Кіномистецтво. Кінопрокат

Фільм «Редакція» покажуть на кінофестивалі Fantasproa в Бразилії. – Дар'я Тарасова

У Києві покажуть фільм «Підйомна сила» про українських льотчиків. – Ксенія Білаш

Вийшов фінальний трейлер польсько-українського фільму «Дві сестри». – Катерина Кадакова

Гілляка тобі в сраку! Ми подивилися новий кварталівський фільм «раша гудбай» – і нам відібрало мову. – Лена Чиченіна

Література. Книговидання

УІК розповів, хто представляє Україну на Болонському ярмарку дитячої книги 2025. – Олег Челяк

Українську ілюстраторку Марію Гайдук оголосили переможцем Болонського дитячого книжкового ярмарку. – Олександр Кравченко

Книжковий Лейпциг-2025: чутливі читачі і складні питання. – Вікторія Фещук

ФЕСТИВАЛЬ-ВОРКШОП «ПРОПИСИ» ЗАПРОШУЄ МОЛОДИХ АВТОРІВ ТА АВТОРОК ДО УЧАСТІ. – СОФІЯ БОГУСЛАВЕЦЬ

Олена Пшенична стала лавреаткою премії імені Олеся Гончара у 2025 році. – Діана Горон

Премія імені Миколи Гоголя назвала переможця 2025 року. – Олег Челяк

Олена Фінберг отримала літературну Премію Нестайка за дитячу терапевтичну книгу про війну. – Марія Музиченко

Музейна справа

[Музейний простір «Окольний замок» в Луцьку тепер має сайт, на якому можна замовити екскурсію](#)

[Миколаївський обласний художній музей отримав подарунки від містян](#)

Охорона культурної спадщини

[Дубенське Євангеліє презентували в Києві](#)

[Королівська опера повертає Анну Нетребко – вона братиме участь у кількох виставах нового сезону та дасть сольний концерт. – Поліна Горлач](#)

[Вовки в овечій шкурі: балетна трупа, яка виступала у Швеції й представлялась українською, виявилась російською – SVT ЗМІ. – Олег Челяк](#)

[Ральф Файнс дебютує як оперний режисер у Парижі з постановою «Євгенія Онєгіна» Чайковського. – Поліна Горлач](#)

Загальні питання

Культурний план. Чого очікувати від нової стратегії розвитку культури до 2030 року? – Анастасія Платонова

«Загалом виглядає на те, що нова стратегія культури МКСК не є ані доброю, ані поганою – це, як влучно зазначила перша заступниця міністра, «перший підхід», відправна точка. В документ (вочевидь, із найкращих намірів) «напхали» всього і побільше, а далі почали розпихати всі ці пріоритети по шухлядах. Десь, як завжди, вийшло краще, десь – гірше. Хорошою новиною на цьому етапі є сам факт появи національної стратегії культури (її справді давно бракувало), а також причетність до її написання фахівців з реальним досвідом в сфері культури, а не лише чиновників. Далі справа за імплементацією нової стратегії. На цьому шляху точно будуть виклики, і один з них полягає в тому, що ми отримали документ, що одночасно є стратегією і виживання, і розвитку. А перебування одночасно у двох цих модусах, ще й з дуже обмеженими ресурсами, є дуже непростою справою на утримання балансу. Звісно, за першим шаром знайомства з новим документом, за яким українська культура житиме наступні п'ять років, постає багато запитань. Зокрема як тепер здійснити квантовий стрибок від держави, що роками не мала культурної стратегії – до країни, що справді усвідомлює екзистенційну важливість культури та готова не лише рятувати, але і проактивно розвивати її». Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239655/2025-04-03-kulturnyy-plan-chogo-ochikuvaty-vid-novoi-strategii-rozvytku-kultury-do-2030-roku/>

Росіяни пошкодили понад 1197 пам'яток культури на прифронтових та загрозованих територіях. – Анастасія Большакова

Міністерство культури та стратегічних комунікацій опублікувало статистику, у якій близько 1197 пам'яток культурної спадщини на прифронтових територіях були пошкоджені або знищені росіянами від початку повномасштабного вторгнення. Зокрема йдеться про такі області: у Чернігівській – 65, Сумській – 37, Харківській – 329, Донецькій – 169, Херсонській – 279, Запорізькій – 63, Дніпропетровській – 49, Миколаївській – 47 та Одеській – 159 об'єктів. За загальною інформацією від обласних військових адміністрацій, загальна чисельність пошкоджених пам'яток в Україні складає 1419 об'єктів. З них національного значення – 139, місцевого – 1184, щойно виявлених – 96. Всього пошкоджень зазнали культурні пам'ятки з 18 областей. Крім прифронтових територій це: Київська область та місто Київ – 100, Львівська – 61, Хмельницька – 11, Полтавська – 6, Вінницька та Житомирська – по 4, Кіровоградська – 3, Черкаська – 1. Водночас збитків зазнали 2233 об'єкти культурної інфраструктури. З них 409 – знищені. Найбільших втрат зазнали саме прифронтові території. Найчисельнішою групою об'єктів культурної інфраструктури, які зазнали пошкоджень чи руйнувань, є клубні заклади – 1085. Також постраждали: бібліотеки – 792; заклади мистецької освіти – 171; музеї та галереї – 122; театри, кінотеатри та філармонії – 42; заповідники – 8; парки, зоопарки – 9; цирку – 4. Тим часом

активного обговорення набирає дискусія про евакуацію культурних цінностей з музейних колекцій на прифронтових територіях. За словами першої заступниці міністра культури Галина Григоренко, наразі відомство розробляє механізмами евакуації культурних цінностей з прифронтових територій й покращення існуючих планів евакуації. Втім коли очікувати оновленого й чіткого плану дій для територіальних громад та керівників музеїв наразі невідомо. Саме вони, за словами Григоренко, несуть відповідальність за збереження локальних та регіональних артефактів. Докладно:

<https://life.pravda.com.ua/culture/rosiyani-poshkodili-ponad-1197-pam-yatok-kulturi-na-prifrontovih-ta-zagrozhnih-teritoriyah-307309/>

В Україні створять велику мовну модель до кінця 2025 року. – Діана Горон; В Україні розробляють велику мовну модель, яка пришвидшить інтеграцію ШІ в державу, оборону та бізнес. – Оксана Заблоцька

WINWIN AI Center of Excellence при Мінцифрі разом з бізнесом та ШІ-спільнотою починають створювати національну велику мовну модель (LLM). Велика мовна модель – це неймережа, яка працює за принципом людського мозку й може аналізувати та генерувати тексти. Вона пришвидшить інтеграцію ШІ в державу, бізнес та ключові сфери життя українців. У Мінцифрі кажуть, що використання українськомовної моделі коштуватиме у 2,5–3 рази дешевше для українських користувачів порівняно з англomовними аналогами. Її створення сприятиме появі нових ШІ-стартапів, залученню міжнародних інвестицій у країну та підвищуватиме ВВП завдяки розробці ШІ-рішень для різних секторів економіки. Водночас національна LLM дасть змогу зберігати та обробляти дані всередині країни. Модель планують запуснути до грудня 2025 року. Докладно:

<https://ms.detector.media/trendi/post/37725/2025-04-02-v-ukraini-stvoryat-velyku-movnu-model-do-kintsya-2025-roku/>

<https://suspilne.media/culture/985031-v-ukraini-rozroblaut-veliku-movnu-model-aka-prisvidsit-integraciju-si-v-derzavu-oboronu-ta-biznes/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

«Ліквідувати українську державність не на полі бою, а в головах людей»: у розвідці попередили про гостру фазу російської ПІСО. – Влад Дідусь

Служба зовнішньої розвідки України фіксує перехід у гостру фазу ворожої інформаційної операції, яку веде російська пропаганда проти України. Під виглядом «миротворчих ініціатив» та «аналітичного дискурсу» українському та міжнародному суспільству нав'язується низка проросійських наративів. Серед них «втрата легітимності» української влади, потреба в «тимчасовій адміністрації» і неможливість укладення РФ мирної угоди з українською владою, що має викликати зміну політичного курсу. Операція проводиться через «західні» або «нейтральні» медіа, які виступають як проксі для російської пропаганди. Серед них: Magyar Nemzet, Magyar Hirlap, Pesti Srácok (Угорщина); Salon24.pl (Польща); Réseau International (Франція). РФ також використовують для ПІСО анонімні телеграм-канали, які видають себе за

«інсайдерів» у ЗСУ чи політичному керівництві, акаунти у TikTok і YouTube. Докладно:

<https://espreso.tv/viyna-z-rosiyeyu-likviduvati-ukrainsku-derzhavnist-ne-na-poli-boyu-a-v-golovakh-lyudey-u-rozvidtsi-poperedili-pro-gostru-fazu-rosiyskoi-ipso>

Українці найчастіше дізнаються новини з соцмереж, – «Центр Разумкова». – Мар'яна Зінченко

За даними опитування, 65% респондентів дивляться, читають, слухають новини кожен день, 19% – кілька разів на тиждень, лише 14% – рідше (6% – приблизно раз на тиждень, 3% – кілька разів на місяць, 5% – ніколи або майже ніколи). Коли громадяни звертаються до новинних джерел, вони найчастіше шукають новини про вторгнення Росії та триваючу повномасштабну війну в Україні (75%). Також часто називають новини України (про національну політику, уряд) (48%), міжнародні новини (43,5%), новини про погоду, клімат та/або природні катастрофи (33%), місцеві новини або новини громади (включаючи події, злочинність, місцеве самоврядування) (33%). Рідше називають новини про здоров'я та добробут (22%), соціальні проблеми (19%), економічні та фінансові новини (17%), спортивні новини (15%), новини про розваги, поп-культуру, моду, мистецтво/книги (14%). Найчастіше респонденти використовують для отримання новин соціальні мережі (на це вказали 72%). Ще 42% опитаних використовують канали на YouTube, 39,5% – телеканали, що входять до телемарафону «Єдині новини», 34% – інші ТВ канали, 21% – новинні сайти, та онлайн видання, 11% – радіо/подкасти, лише 4% – друковані газети. Лише 17% опитаних зазначили, що не використовують соціальні мережі для отримання новин. Найчастіше використовується Telegram (62%) та YouTube (47%) та Facebook (35% опитаних). Instagram використовують 23%, X (Twitter) – лише 4%. Дослідження проводилося Центром Разумкова в рамках проєкту «Ментальна стійкість», ініційованої Daily Humanity Foundation. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239646/2025-04-02-ukraintsi-naychastishe-diznayutsya-novyny-z-sotsmerezh-tsentrazumkova/>

Медіа

Для медіа з регіонів донорські кошти складають понад 80% бюджету

За результатами опитування 60 незалежних локальних медіа з різних областей України, у 2024 році більшість редакцій поклалися на донорські кошти. Про це свідчать дані щорічного дослідження Media Development Foundation (MDF). Середній річний бюджет одного медіа у 2024 році склав 3,2 млн грн, у порівнянні з 2,9 млн грн у 2023-му. Це зростання дослідники пов'язують з інфляцією та продовженням фінансування від донорів. Основною статтею витрат залишаються заробітні плати (60–90% бюджету), тоді як на маркетинг у середньому витрачають не більше 10%. Основні проблеми медіа – нестача кадрів, фінансові труднощі, психологічне виснаження, перебої з електропостачанням і ризики, пов'язані з обстрілами. Загострився дефіцит працівників у редакціях через мобілізацію і виснаження команд. Докладно:

Мовні питання

Як часто українці скаржаться на порушення мовного закону: статистика від початку року. – Анна Коваленко

Від початку 2025 року Уповноважений із захисту державної мови отримав 646 звернень щодо порушення мовного закону. Найчастіше українці скаржилися на недотримання його вимог у сфері надання послуг. Цьогоріч найбільше скарг через невикористання державної мови надійшло з Києва (251 звернення). Крім того, на недотримання закону скаржилися в таких областях: Одеська (84 скарги); Харківська (71); Дніпропетровська (69); Київська та Донецька (22). Тарас Кремень звернув увагу на те, що випадки недотримання мовного закону поширені по всій Україні, однак найбільше їх трапляється у містах-мільйонниках. Наведено інфографіку. Докладно:

<https://life.pravda.com.ua/society/vid-pochatku-roku-movniy-ombudsmen-otrimav-sotni-skarg-na-porushennya-zakonu-307308/>

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

Збитки на понад три мільйона гривень: у Кременці незаконно будували кафе на території замку

У Кременці незаконно будували кафе на замковій горі. Судитимуть колишнього директора заповідника і підприємця. Директор заповідника надав вказівку проводити земляні роботи на горі Бона. Оскільки там знаходиться пам'ятка архітектури та містобудування національного значення «Замок. Руїни IX–XVI ст.» (охоронний № 666 Н), то будь-які роботи можуть проводитися лише за наявності спеціальних дозволів. Підприємець, діючи без дозволів, розпочавши будівництво кафе, пошкодив та частково зруйнував об'єкти історичної та археологічної спадщини – шари культурно-хронологічних горизонтів IX–XVII століть. За даними експертизи, межі пошкодження пам'ятки становлять 25 метрів кубічних. Розмір збитків, нанесених державі внаслідок руйнації та пошкодження об'єкта історичної та археологічної спадщини в межах пам'ятки національного значення «Замок. Руїни IX–XVI ст.» (охоронний № 666 Н), складає 3 415 800 гривень.

<https://history.rayon.in.ua/news/795032-zbitki-na-ponad-tri-milyona-griven-u-krementsi-nezakonno-buduvali-kafe-na-teritorii-zamku>

Благодійність

Перо рахівського крижня з фільмів Антоніо Лукіча продали за 500 тисяч гривень на благодійному аукціоні. – Марічка Максимець

27 березня на каналі Megogo Live відбулася прем'єра фільму Антоніо Лукіча «Найлегший пасажир в історії», який режисер зняв до 15-річчя Uklon. У фільмі Антоніо розповів власну історію – як водій Uklon подолав безліч викликів на шляху, щоб вчасно доставити на знімальний майданчик «Мої думки тихі» перо рахівського крижня, та врятувати зйомки його першого

повнометражного кіно. Це перо – герой вже двох фільмів Антоніо Лукіча, стало найбажанішим лотом на закритому благодійному аукціоні – його продали за 500 тисяч гривень. Серед інших лотів був диптих картин сучасного українського художника Олексія Сая – придбали за 90 тисяч гривень, та ексклюзивне ігристе «Артемівське» виготовлене у Бахмуті, за який віддали донат 120 тисяч гривень. Виручені кошти передали на закупівлю відстежувально-навідних комплексів для захисту наших міст – спільний збір «Підсвіти ворога» Фонду Сергія Притули та Uklon. Докладно:

<https://liroom.com.ua/news/antonio-lukich-auksion/>

ОВІІМУ презентує колекцію хусток, частину коштів від якої направлять на збереження сиворакші на Рівненщині

Відомий український бренд ОВІІМУ презентував нову колекцію шовкових хусток «Співоча душа», мета якої – підтримати збереження сиворакші, одного з найрідкісніших птахів України. Відзначили, що частину коштів від продажу цих виробів спрямують на виготовлення та встановлення штучних гніздівель для сиворакші в Рівненській області, де птахи ще мають свої осередки. Докладно:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/795112-obiimy-prezentue-kolektsiyu-khustok-chastinu-koshtiv-vid-yakoi-napravlyat-na-zberezhennya-sivorakshi-na-rivnenshchini>

Фестивалі

В Ужгороді вп'яте відбудеться фестиваль камерного театрального мистецтва «Під цвітом сакури»

В Ужгороді відбудеться V Всеукраїнський фестиваль камерного театрального мистецтва «Під цвітом сакури». Він триватиме з 8 по 12 квітня на сцені Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру імені братів Шерегіїв. Про програму, докладно:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/795265-v-uzhgorodi-vpyate-vidbudetsya-festival-kamernogo-teatralnogo-mistetstva-pid-tsvitom-sakuri>

Театр

Харківський театр «Нафта» покаже в Києві прем'єрну виставу про екоцид «Оргія Кіборгів». – Ксенія Білаш

Харківський незалежний театр “Нафта” покаже у Києві нову виставу “Оргія Кіборгів” Ніни Хижної. Показ пройде 6 квітня в Concert Hall на Кирилівський 41. Частиною її підготовки були польові дослідження в місцях, що зазнали масштабної шкоди внаслідок військових дій. Докладно:

https://lb.ua/culture/2025/04/02/669005_harkivskiy_tetr_nafta_pokazhe.html

Артем Вусик поставив для київського театру виставу по Майку Йогансену. – Антон Малиновський

Режисер театру «Нафта» Артем Вусик поставив для київського «Малого театру» виставу за романом Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки Альчести у Слобожанську Швайцарію». Прем'єра вистави відбудеться 27 квітня. Докладно:

<https://lyuk.media/news/performance-in-a-malyu-theater/>

Театри ляльок з Рівного, Луцька та Одеси стали переможцями фестивалю «Прем'єри сезону 2023-2024» від UNIMA Ukraine

Оголосили лауреатів онлайн-фестивалю «Прем'єри сезону 2023-2024» Українського національного центру Міжнародної спілки діячів театру ляльок. Фестиваль тривав впродовж двох місяців. Щосуботи та неділі глядачі мали можливість переглянути вистави онлайн та долучитися до обговорення. Вистави шортлиста переглядали не лише в Україні, а й у Франції, Німеччині, Фінляндії, Ісландії, Швеції, Данії, Норвегії, Польщі, Чехії, Греції, Бразилії, Парагваї та інших країнах. Зі списком переможців можна ознайомитися тут:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/795090-teatri-lyalok-z-rivnogo-lutska-ta-odesi-stali-peremozhtsyami-festivalyu-premeri-sezonu-2023-2024-vid-unima-ukraine>

В Україні заснували газету про проблеми у театральній галузі

В Україні заснували й почали друкувати газету «Театральна халепа!» про найважливіші проблеми в українському театрі. Газету «Театральна халепа!» створив актор, режисер і художній керівник творчого об'єднання «Тіньова» Даниїл Зенкін. Докладно:

<https://chytomo.com/v-ukraini-zasnuvaly-hazetu-pro-problemy-u-teatralnij-haluzi/>

Візуальні мистецтва

В «ЄрміловЦентрі» відкривається виставка Вольфганга Тільманса і Бориса Михайлова. – Антон Малиновський

25 квітня в ЦСМ «ЄрміловЦентр» відкриється спільна виставка «Парне катання» двох визначних фотографів – Вольфганга Тільманса і Бориса Михайлова. За словами організаторів, це – виставка, яка поєднує роботи двох найвпливовіших сучасних фотографів зі Сходу та Заходу у безпосередньому художньому діалозі. Кураторки виставки – Марія Іссерліс і Тетяна Кочубінська. Виставка працюватиме з 25 квітня по 28 вересня. Докладно:

<https://lyuk.media/news/pair-skating/>

Вікі любить пам'ятки: обрали найкращі фото Одеської, Полтавської та Рівненської областей за 2024 рік

У мережі оприлюднили світлини, які стали переможцями у номінації «Найкраще фото регіонів України» в українській частині міжнародного фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки» за 2024 рік. Найкращою світлиною Одеської області 2024 року стало фото наріжного еркера палацу Абази в Одесі. Автор – Павло Шубарт. Світлиною-переможцем Полтавської області стало фото Покровської церкви у селі Плішивець. Автор – Андрій Мозговий. Найкращим фото Рівненської області 2024 року стала світлина з видом на замок князів Острозьких-Любомирських у Дубно. Автор – Роман Бречко. Докладно:

<https://history.rayon.in.ua/news/795123-viki-lyubit-pamyatki-obrali-naykrashchi-foto-odeskoi-poltavskoi-ta-rivnenskoj-oblastey-za-2024-rik>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Фільм «Редакція» покажуть на кінофестивалі Fantaspoa в Бразилії. – Дар'я Тарасова

Сатирична комедія «Редакція» режисера Романа Бондарчука візьме участь в Fantaspoa-Fantastic Film Fest у Бразилії. Фестиваль триватиме з 9 до 27 квітня. Докладно:

<https://espresso.tv/kino-film-redaktsiya-pokazhut-na-kinofestivali-fantaspoa-v-brazilii>

У Києві покажуть фільм «Підйомна сила» про українських льотчиків. – Ксенія Білаш

10 квітня у київському Будинку кіно відбудеться показ документального фільму про українську армійську авіацію «Підйомна сила». Його знято за реальними бойовими завданнями, у ньому задіяні реальні пілоти та авіатори, які виконували бойові завдання з перших днів повномасштабного вторгнення. Над фільмом працювали режисер Олександр Стратієнко, авіатор Тімур Фаткуллін та команда «Aerotim». Після показу фільму у глядачів та глядачок буде можливість поставити свої питання льотчикам, які зараз захищають Україну. Крім того, команда «Aerotim» проведе музичну імпровізацію на основі треків з вінілової платівки, яку присвятили фільму. На ній записана музика композитора Данила Богданенка (Danskiy), яку переплели з важливими цитатами героїв. Подію супроводжуватиме виставка фотографій, які Ірина Сульдїна, учасниця команди «Aerotim», зробила під час зйомок фільму у 2023 році. Вона зафіксувала емоції, надії та страхи героїв, які літали в оточений Маріуполь, ходили на острів Зміїний та випалювали ворогів з перших днів повномасштабного вторгнення. Фотороботи доступні для придбання, частина виручених коштів спрямовується на закриття актуальних зборів 18-ої Окремої бригади Армійської авіації ім. Ігоря Сікорського. Докладно:

https://lb.ua/culture/2025/04/02/668993_kiievi_pokazhut_film_pidyomna.html

Вийшов фінальний трейлер польсько-українського фільму «Дві сестри». – Катерина Кадакова

Кінокомпанія FILM.UA представила фінальний трейлер повнометражного фільму «Дві сестри», що виходить в український прокат 24 квітня. Над фільмом працювала польсько-українська команда. Докладно:

<https://divoche.media/2025/04/02/vyyshov-finalnyy-treyler-polsko-ukrainskoho-filmu-dvi-sestry/>

Гілляка тобі в сраку! Ми подивилися новий кварталівський фільм «раша гудбай» – і нам відібрало мову. – Лена Чиченіна

«Загалом ідея гарна і потрібна. Проте, мабуть, більше для серіалу, бо процес «деокупації мозку» триває довго, і реалістично втиснути його у менш ніж дві години – складно. Не кажучи вже, що в окупації живе багато проукраїнських людей. Частково автори їх показали, але геть епізодично. Спрощеність, із якою писався сценарій «раші гудбай», явно не пасує такій складній, чутливій темі. Кварталівців давно вже просять не лізти туди, де

складно, але вони ніяк не можуть цього почути... Що ж до українців, у яких справді промитий пропагандою мозок, то стрічка «раша гудбай» їх явно не витверезить. Занадто кострубато зроблено... Але головне запитання: навіщо випускати в український прокат стрічку, яка великою мірою призначена росіянам? Адже до них звертаються безпосередньо. Заїждженими словами пояснюють, що їм треба отямитися і покаятися. Як? Чому? Навіщо?...». Докладно:

<https://antonina.detector.media/kino/post/225586/2025-04-02-gillyaka-tobi-v-sraku-my-podyvylysia-novy-kvartalivskyy-film-rasha-gudbay-i-nam-vidibralo-movu/>

Література. Книговидання

УІК розповів, хто представляє Україну на Болонському ярмарку дитячої книги 2025. – Олег Челяк

Український інститут книги організував національний стенд на Болонському ярмарку дитячої книги 2025, що триває з 31 березня по 3 квітня. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/985155-uik-rozpoviv-hto-predstavlae-ukrainu-na-bolonskomu-armarku-ditacoi-knigi-2025/>

Українську ілюстраторку Марію Гайдук оголосили переможцем Болонського дитячого книжкового ярмарку. – Олександр Кравченко

Болонський дитячий книжковий ярмарок оголосив переможців заходу. Марія Гайдук отримала Міжнародну премію за ілюстрацію. Докладно:

https://lb.ua/culture/2025/04/03/669059_ukrainsku_ilyustratorku_mariyu.html

Книжковий Лейпциг-2025: чутливі читачі і складні питання. – Вікторія Фещук

Про українську присутність, докладно:

<https://chytomo.com/knyzhkovyj-lejptsyh-2025-chutlyvi-chytachi-i-skladni-pytannia/>

ФЕСТИВАЛЬ-ВОРКШОП «ПРОПИСИ» ЗАПРОШУЄ МОЛОДИХ АВТОРІВ ТА АВТОРОК ДО УЧАСТІ. – СОФІЯ БОГУСЛАВЕЦЬ

«Прописи» – це подія для тих, хто цікавиться творчим письмом, хоче зрозуміти, як транслювати свої думки через слова, вибудувати цікавий текст і вдосконалити навички. Фестиваль-воркшоп поєднує формати панельних лекцій і майстеркласів за участі українських письменників/-иць, критиків/-инь, видавців/-чинь, літературних менеджерів/-ок. Співорганізовує фестиваль український ПЕН та програма промоції читання «Текстура» від платформи «Тепле місто». Цьогоріч фестиваль-воркшоп проведуть з 28 до 31 серпня в Івано-Франківську. Фестиваль матиме публічну програму, відкриту для відвідування, а також професійну – для десяти учасників й учасниць. Заявку можна подати до 30 квітня. «Прописи» відбуваються вже втретє й пропонують учасникам й учасницям не тільки поглибити свої знання й навички, а й

опублікувати власні тексти. Зокрема за підсумком фестивалю буде видано альманах. Докладно:

<https://sensormedia.com.ua/books/festyval-vorkshop-propysy-zapros Huye-molodyh-avtoriv-ta-avtorok-do-uchasti/>

Олена Пшенична стала лавреаткою премії імені Олесея Гончара у 2025 році. – Діана Горон

Державне агентство з питань мистецтв та мистецької освіти оголосило письменницю Олену Пшеничну лавреаткою цьогорічної премії імені Олесея Гончара. Авторку нагородили за роман «Там, де заходить сонце». Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239660/2025-04-03-olena-pshenychna-stala-lavreatkoyu-premii-imeni-olesya-gonchara-u-2025-rotsi/>

Премія імені Миколи Гоголя назвала переможця 2025 року. – Олег Челяк
Держмистецтв оголосило Юрія Грешка переможцем літературної премії імені Миколи Гоголя 2025 року. Його роман «У Лігві Османа» визнали найкращим з-поміж 33 претендентів. Докладно:

<https://sus pilne.media/culture/985041-premia-imeni-mikoli-gogola-nazvala-peremozsa-2025-roku/>

Олена Фінберг отримала літературну Премію Нестайка за дитячу терапевтичну книгу про війну. – Марія Музиченко

Українська письменниця Олена Фінберг отримала Всеукраїнську літературну премію імені Всеволода Нестайка за дитячу книжку «Неймовірні історії kota Бучика», де розповідається про війну простими словами. Нагородження проходило 2 квітня в Національній бібліотеці України для дітей. Докладно:

<https://espresso.tv/news-olena-finberg-otrimala-literaturnu-premiyu-nestayka-za-dityachu-terapevtichnu-knigu-pro-viynu>

Музейна справа

Музейний простір «Окольний замок» в Луцьку тепер має сайт, на якому можна замовити екскурсію

Відтепер музейний простір «Окольний замок» має власний сайт, який вже доступний для всіх, хто цікавиться історією, культурою та хоче замовити екскурсію. На сайті представлено детальну інформацію про концепцію та місію музейного простору, а також можна замовити екскурсії в режимі онлайн. Докладно:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/795023-muzeyniy-prostir-okolnij-zamok-v-lutsku-vzhe-mae-sayt-na-yakomu-mozhna-zamoviti-ekskursiyu>

Миколаївський обласний художній музей отримав подарунки від містян

У Миколаєві відбувся брифінг «Подарунки Музею у 2025 році», присвячений надходженню нових експонатів до Миколаївського обласного художнього музею. З початку 2025 року музей отримав у подарунок від містян понад сто витворів мистецтва. Сергій Росляков, директор музею, показав

частину цих експонатів, зокрема скульптури, живопис, графіку та витвори декоративно-ужиткового мистецтва. Докладно:

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/795157-mikolaiivskiy-oblasniy-khudozhniy-muzej-otrimav-podarunki-vid-mistyan>

Охорона культурної спадщини

Дубенське Євангеліє презентували в Києві

У столиці відбулася презентація Дубенського Євангелія – факсимільного видання унікального рукопису XVI століття, створеного ігуменом монастиря Чесного Хреста Арсенієм. Подія відбулася у Національному заповіднику «Софія Київська». Видання стало можливим завдяки співпраці Державного історико-культурного заповідника міста Дубно та київського видавництва «Горобець», яке спеціалізується на рукописних книгах. Проект реалізували в межах ініціативи «Повертаємо в Україну культурну спадщину». Докладно:

<https://dubno.rayon.in.ua/news/795180-dubenske-evangelie-prezentovali-v-kiievi>

Королівська опера повертає Анну Нетребко – вона братиме участь у кількох виставах нового сезону та дасть сольний концерт. – Поліна Горлач

Російська оперна співачка Анна Нетребко повернеться до лондонської Королівської опери після шестирічної відсутності, щоб відкрити сезон 2025-26 років. Вона братиме участь у новій постанові «Тоска» Пуччіні, а також дасть сольний концерт. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/985411-korolivska-opera-povertae-annu-netrebko-vona-bratime-ucast-u-kilkoh-vistavah-novogo-sezonu-ta-dast-solnij-koncert/>

Вовки в овечій шкурі: балетна трупа, яка виступала у Швеції й представлялась українською, виявилась російською – SVT ЗМІ. – Олег Челяк

Шведські журналісти видання SVT з'ясували, що балетна трупа, яка називала себе українською і виступала у шведських містах із «Лускунчиком», насправді мала зв'язки з Росією. Трупа із назвою «Балет України» виступала в грудні 2024 року в восьми шведських містах. «Балет України» на своєму сайті, який зараз є недоступним, вказував адресу в Києві. Насправді ж кореспонденти SVT перевірили, що за вказаною адресою немає «Балету України». Анонімний блогер, стверджував, що цей балет насправді є російським. Компанія, яка організувала їхні концерти, Touring Actors, мала інтернет-сайт із російським доменом. Щобільше, вона належить громадянину Росії, який має реєстрацію підприємця в Москві, відповідно сплачує там податки. А 7 із 14 танцівників трупи працюють в Росії. Кошти за проведення вистав отримували на рахунок швейцарської компанії, яка спеціалізується на ШІ, і належить колишньому російському банкіру. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/985491-vovki-v-ovecij-skuri-baletna-trupa-aka-vistupala-u-svecii-j-predstavlas-ukrainskou-viavilas-rosijskou-svt/>

Ральф Файнс дебютує як оперний режисер у Парижі з постановою «Євгенія Онегіна» Чайковського. – Поліна Горлач

Британський актор Ральф Файнс дебютує як оперний режисер у наступному сезоні Паризької національної опери (OnP). Це буде «Євгеній Онегін» Петра Чайковського. Вистави заплановані на період із 26 січня по 27 лютого 2026 року. У січні 2026 року британський актор Ральф Файнс, який сам зіграв Євгенія Онегіна на екрані («Онегін», 1998), представить свою версію опери Чайковського. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/985933-ralf-fajns-debutue-ak-opernij-reziser-v-parizi-z-postanovkou-evgenia-onegina-cajkovskogo/>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26